

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. lapkričio 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Antano Simišio (kolegijos pirmininkas), Donato Šerno ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2022 m. spalio 31 d. paduotu **pareiškėjos D. J.** kasaciniu skundu dėl Šiaulių apygardos teismo 2022 m. rugsėjo 7 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Pareiškėja D. J. padavė kasacinį skundą dėl Šiaulių apygardos teismo 2022 m. rugsėjo 7 d. nutarties peržiūrėjimo kasacine tvarka civilinėje byloje pagal pareiškėjos D. J. prašymą suinteresuotiems asmenims Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos ir A. Ž. dėl proceso atnaujinimo Telšių apylinkės teismo Mažeikių rūmuose išnagrinėtoje civilinėje byloje [Nr. e2YT-108-1139/2021](#). Pareiškėja kasaciniu skundu prašo panaikinti panaikinti Telšių apylinkės teismo 2022 m. liepos 5 d. sprendimą ir Šiaulių apygardos teismo 2022 m. rugsėjo 7 d. nutartį ir priimti naują sprendimą – atnaujinti procesą Telšių apylinkės teismo Mažeikių rūmuose išnagrinėtoje civilinėje byloje [Nr. e2YT-108-1139/2021](#).

Kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – [CPK](#)) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK](#) 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliamų teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas [CPK](#) 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą ([CPK](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK](#) 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto](#) pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskūstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pareiškėja kasaciniame skunde nurodo, kad žemesnės instancijos teismams nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl proceso atnaujinimo [CPK](#) 366 straipsnio 1 dalies 2 punkto pagrindu dėl juridinę reikšmę turinčių faktų nustatymo ir tokios kategorijos bylų administracinių teismų sprendimų prejudicinės reikšmės, dėl įrodymų leistumo, taip pat dėl įrodymų ištirimo ir vertinimo bei dėl teisės normų, galiojusių sudarant sandorius, taikymo klausimo. Pažymima, kad teismams taip pat nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos dėl apeliacinio teismo pareigos motyvuoti sprendimą, prejudicinio fakto galios. Be to, nurodoma ir tai, kad sprendimai neatitinka Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos.

Pareiškėja paaikškina, kad ji ėmėsi visų priemonių nustatyti žemės nuosavybės valdymo faktą ir jo perleidimo teisėtumą. Pareiškėja kreipėsi į valstybinį archyvą, tačiau tok po pakartotinių kreipimusi į archyvą gauti duomenys, kad ginčui aktualus sandoris nebuvo įregistruotas, ką patvirtino archyvo pažyma, jog Lietuvos Centriniam archyve saugomame Mažeikių apskritys hipotekos įstaigos fonde (F.1065) tarp 1148 saugomų bylų datuojamų 1938-1940 metais nėra E. D., E. (tėvo ar sūnaus) bylos. Ši aplinkybė rodo, kad pareiškėja elgėsi sąžiningai, nes naujai kreipdamasi į valstybės archyvą siekė užtikrinti savo nuosavybės teises, anksčiau valstybinis archyvas tokių duomenų nepateikė ir todėl jų ji negalėjo gauti. Teismai nagrinėdami bylą dėl juridinio fakto nustatymo vertino faktines bylos aplinkybes nesant šioje byloje pateiktų archyvinų dokumentų, susijusių su nuosavybės teisės į žemę patvirtinimu.

Pareiškėjos vertinimu, naujai surasti ir teismui pateikti rašytiniai įrodymai įrodo, kad nors 1938 m. spalio 30 d. D. E. ir jo sutuoktinės E. E. buvo pasirašytas žemės perleidimo sūnui E. D. sandoris, tačiau jis nebuvo įgyvendintas, nes sandoris iki žemės nacionalizacijos nebuvo įregistruotas įstatymų nustatyta tvarka, todėl neįgijo juridinės galios.

Kasaciniame skunde papildomai pažymima, kad administraciniai teismai, kurių sprendimais rėmėsi pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas bylą iš esmės, nesant pareiškėjų reikalavimų, savarankiškai nagrinėjo juridinio fakto dėl žemės valdymo nuosavybės teisėmis klausimą, kas nėra numatyta įstatymais ir tai prieštaravo teismų kompetencijai. Administraciniai teismai ne tik, kad nustatinėjo juridinius faktus, bet ir netikėjo sovietinės valdžios dokumentais. Apeliacinės instancijos teismas šių apeliacinio skundo motyvų nenagrinėjo, todėl šis pažeidimas gali būti pripažintas esminiu pagal [CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktą](#).

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio 2 dalyje](#) nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Pažymėtina, kad kasaciniame skunde nepakanka nurodyti tik byloje keliamą teisės klausimą, tačiau yra reikalinga pagrįsti ypatingą jo svarbą vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl jame nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto](#) reikalavimų, todėl jį atsisakyti priimti ([CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai](#)). Kasacinį skundą atsisakius priimti, grąžinamas už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 87 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 5 dalis](#)).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti A. K., asmens kodas (duomenys neskelbtini) 100 Eur (vieno šimto eurų) žyminį mokestį, sumokėtą 2022 m. spalio 28 d. Swedbank mokėjimo nurodymu Nr. 100.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Antanas Simniškis

Donatas Šernas

Algirdas Taminskas